

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 26 listopada 2020 r.

FB.III.431.19.2020. JZ

**Pan
Karol Wójcik
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia „OKS ODRA”
ul. Oleska 51
445-231 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Stowarzyszenie „OKS ODRA”, ul. Oleska 51, 45 - 231 Opole (dalej:
Stowarzyszenie).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (dalej: ustawa).
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego prowadzących działalność o charakterze sportowo – rekreacyjnym,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r.
(z uwzględnieniem okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie niezbędnym do realizacji celu kontroli)
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 15 do 28 października 2020 r.
- 7) Osoba kontrolująca:
Justyna Zatajska, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Finansów
i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

8) Kierownik jednostki kontrolowanej:

Karol Wójcik - Prezes Zarządu, stanowisko sprawuje od 7 czerwca 2017 r. do nadal.

9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 1.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym dnia 10 listopada 2020 r. przez Wiceprezesa Zarządu Stowarzyszenia. Do ustaleń zawartych w protokole nie wniesiono wyjaśnień ani zastrzeżeń.

W wyniku kontroli działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie, ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Formułując ocenę pozytywną z nieprawidłowościami uwzględniono w szczególności prawidłowe ewidencjonowanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przeznaczonych na działalność pożytku publicznego określoną w ustawie oraz w Statucie Stowarzyszenia.

Ujawnione w wyniku kontroli nieprawidłowości polegały m.in. na:

- niewyodrębnieniu pod względem rachunkowym działalności nieodpłatnej i odpłatnej,
- wykazaniu w sprawozdaniu merytorycznym danych niewynikających z ewidencji księgowej,
- niewyodrębnienie w ewidencji księgowej kont kosztów finansowanych ze środków 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego

1. Prawne aspekty funkcjonowania Stowarzyszenia

1.1. Ustalenia ogólne

Działalnością statutową Stowarzyszenia jest działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie jako działalność pożytku publicznego „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”.

Stowarzyszenie jest jedno sekcyjne (piłkarskie) a swoje zadania realizuje w zakresie

tworzenia warunków do rozwoju piłki nożnej i prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych wśród dzieci i młodzieży.

W dniu 9 września 2009 r. Stowarzyszenie zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dalej KRS), pod numerem KRS nr 0000336639 i posiada status organizacji pożytku publicznego¹.

Kontrola wykazała, że w Odpisie z KRS (dział 3 rubryka 4 Przedmiot działalności statutowej OPP) nie wskazano danych związanych z odpłatną działalnością statutową, natomiast w sprawozdaniu merytorycznym wykazano, że taka forma działalności była prowadzona. Wyjaśnienie złożyli Likwidatorzy Stowarzyszenia, podając: W statucie Stowarzyszenia nie wskazano informacji dotyczącej zakresu prowadzonej działalności z podziałem na działalność nieodpłatną oraz odpłatną pożytku publicznego, gdyż ostatnia zmiana statutu dokonana została 14 czerwca 2011 roku. Ze względu na dużą liczbę członków Stowarzyszenia, która wahała się od 50-70 osób niemożliwe było zwołanie Walnego Zebrania Członków, które mogłoby podjąć uchwałę o zmianach statutu. Odpłatna działalność została wprowadzona po założeniu Szkołki Akademia ODRA co nastąpiło po dokonaniu ostatniej zmiany statutu.

[Dowód: akta kontroli str. 3 - 21]

W związku z możliwością dostania się klubu do Rozgrywek Ekstraklasy Stowarzyszenie musiało spełnić wymogi Polskiego Związku Piłki Nożnej wymienione w pkt 4.1.2.1. „Podręcznika licencyjnego dla klubów ekstraklasy”, mianowicie: kluby piłkarskie uczestniczące w Rozgrywkach Ekstraklasy muszą posiadać formę prawną spółki akcyjnej. Dlatego w dniu 25 listopada 2019 r. Miasto Opole powołało spółkę prawa handlowego pod firmą OKS Odra Opole S.A., której zostało jedynym akcjonariuszem (data rejestracji w KRS 7 stycznia 2020 r. pod nr 0000821741). Uchwałą nr 6/2019 Walnego Zebrania Członków z dnia 9 grudnia 2019 r. Stowarzyszenie ww. spółce akcyjnej przekazało część majątku, w tym m.in. prawa z rejestracji znaków towarowych, autorskie prawa majątkowe do oznaczeń

¹ Zgodnie z aktualnym wypisem z KRS (stan na dzień 14 października 2020 r.) oraz wykazem organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2019 (prowadzonym przez Narodowy Instytut Wolności).

indywidualizujących, prawo do firmy oraz sekcję piłki nożnej mężczyzn Stowarzyszenia, które były niezbędne i przeznaczone do uczestnictwa w rozgrywkach piłki nożnej, co jest zgodne z § 18 pkt 3 Uchwały nr XII/194 z dnia 11 grudnia 2015 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej o członkostwie.

[Dowód: akta kontroli str.22 - 23]

Ustalono, że uchwałą nr 3/2020 Walnego Zebrania Sprawozdawczego Stowarzyszenia z dnia 14 września 2020 r. podjęto decyzję o rozwiązaniu Stowarzyszenia, a na likwidatorów wyznaczono członków jego Zarządu (dalej: Likwidatorzy), co jest zgodne z zapisami art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach². Zdecydowano, że koszty postępowania likwidacyjnego będą pokrywane z majątku likwidowanego Stowarzyszenia, a pozostały majątek zostanie przekazany w formie darowizny pomiędzy nowo utworzoną jednostką ODRA Opole S.A. oraz Stowarzyszenie Jedna Odra (w proporcji po 50%). Nie ustalono natomiast, jakie działania zostaną podjęte w stosunku do środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych otrzymanych przez Stowarzyszenie w 2020 r., których łączna kwota na dzień 30 września 2020 r. zaewidencjonowana na koncie 762-02-04 wynosiła 4 158,00 zł. Wyjaśnienie w tej kwestii złożyli Likwidatorzy Stowarzyszenia, podając: (...) w momencie otrzymania z Sądu decyzji o otwarciu likwidacji Stowarzyszenia KRS 0000336639, przekażą otrzymane w 2020 roku środki z tytułu 1 % podatku, które nie zostały wydatkowane w 2020 roku w wysokości 4 158,00 (słownie: cztery tysiące sto pięćdziesiąt osiem złotych) na Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego (FWOPP) nie później niż 14 dni od dnia uprawomocnienia likwidacji. Jednocześnie zostanie złożona informacja o niewykorzystanych środkach do Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności.

[Dowód: akta kontroli str. 24 - 25]

W związku z tym, że Stowarzyszenie w dniu 9 grudnia 2019 r. Uchwałą nr 6/2019 Walnego Zebrania Członków przekazało część majątku firmie OKS Odra Opole S.A., natomiast dopiero w dniu 14 września 2020 r. Walne Zebranie Sprawozdawcze Stowarzyszenia podjęło decyzję o rozwiązaniu Stowarzyszenia a wniosek o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym złożono w dniu 1 października 2020 r., wyjaśnienie złożyli Likwidatorzy, podając: Uchwałą Walnego

² Dz. U. z 2019 r., poz. 713 z późn. zm

Zebrania Członków Stowarzyszenia z dnia 9 grudnia 2019 roku Stowarzyszenie przekazało sekcję piłki nożnej do nowo utworzonej Spółki Akcyjnej z 100% udziałem Miasta Opole. Natomiast w międzyczasie Spółka musiała wystąpić do PZPN o udzielenie licencji na grę w I lidze, którą otrzymała w dniu 23 stycznia 2020 roku. Likwidacja Stowarzyszenia mogła nastąpić na mocy Uchwały Walnego przy obecności 50% członków co było rzeczą bardzo trudną do zrealizowania, dlatego Zarząd wszczął postępowanie wyjaśniające wobec członków, którzy nie wypełniali podstawowego obowiązku jakim było opłacenie składek członkowskich. W konsekwencji w trakcie postępowania wielu członków złożyło rezygnacje, część wpłaciło składki a w stosunku do pozostałych zarząd podjął Uchwałę o wykreśleniu co w konsekwencji spowodowało, że pozostało 18 członków Stowarzyszenie. Ułatwiło to zwołanie Walnego z wymaganym quorum. W międzyczasie w związku z epidemią mieliśmy okres zakazu zgromadzeń więc zwołanie Walnego też było utrudnione. Zostały przedłużone terminy zatwierdzenia sprawozdań finansowych za 2019 rok do końca września 2020 roku co wpłynęło na fakt zorganizowania Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia w dniu 14 września 2020 roku. Na Walnym tym podjęto uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego oraz likwidacji Stowarzyszenia.

[Dowód: akta kontroli str. 23 - 24, 26 - 39]

Stowarzyszenie działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach*,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*³,
- statutu Stowarzyszenia.

[Dowód: akta kontroli str. 40 - 47]

Stowarzyszenie posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 7542975457 nadany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu oraz REGON: 160256630, nadany przez Urząd Statystyczny w Opolu. Nadzór nad działalnością Stowarzyszenia zgodnie z KRS sprawuje Prezydent Miasta Opole. Terenem działania Stowarzyszenia jest obszar Unii Europejskiej, a siedzibą władz jest miasto Opole.

³ Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm..

Zgodnie z KRS oraz oświadczeniem Prezesa Stowarzyszenia organizacja nie posiadała w badanym okresie jednostek terenowych.

[Dowód: akta kontroli str. 48]

Stowarzyszenie jest otwarte, mogą do niego należeć obywatele polscy oraz obcokrajowcy, zgodnie z zapisami § 5 Statutu.

1.2. Spełnienie wymogów uprawniających Stowarzyszenie do otrzymania statusu organizacji pożytku publicznego.

Do celów działania Stowarzyszenia należy prowadzenia różnych form szkolenia sportowego i organizowania meczów, obozów, zawodów sportowych i uczestniczenia w rozgrywkach, a także tworzenia warunków do rozwoju piłki nożnej i prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych wśród dzieci i młodzieży.

Ustalono na podstawie ewidencji księgowej oraz oświadczenia Prezesa Stowarzyszenia, że organizacja w roku 2019 realizowała swoje cele jako nieodpłatną, odpłatną oraz gospodarczą działalność pożytku publicznego. Natomiast w 2020 r. w związku z wygaszaniem działalności Stowarzyszenie nie prowadziło żadnej z ww. działalności a obroty na kontach księgowych dotyczą przede wszystkim wzajemnych rozliczeń ze Spółką OKS ODRA Opole S.A.

[Dowód: akta kontroli str.49]

Organizacja, zgodnie z § 11 statutu, realizuje swoje cele m.in. poprzez:

- organizowanie szkolenia sportowego dla amatorów i zawodowych piłkarzy,
- organizowanie działalności rekreacyjno - sportowej na rzecz członków klubu i mieszkańców,
- współpraca z odpowiednimi ogniwami władzy samorządowej, administracji państwowej i organizacjami społecznymi.

Analiza Statutu wykazała, że nie zawiera on wyodrębnionego zakresu realizacji celów dla działalności nieodpłatnej i odpłatnej i gospodarczej, co narusza art. 10 ust. 3 ustawy. Wyjaśnienie w tym zakresie złożyli Likwidatorzy Stowarzyszenia, podając: W statucie Stowarzyszenia nie wskazano informacji dotyczącej zakresu prowadzonej działalności z podziałem na działalność nieodpłatną oraz odpłatną pożytku publicznego, gdyż ostatnia zmiana statutu dokonana została 14 czerwca 2011 roku. Ze względu na dużą liczbę członków Stowarzyszenia, która

wahała się od 50-70 osób niemożliwe było zwołanie Walnego Zebrania Członków, które mogłoby podjąć uchwałę o zmianach statutu.

[Dowód: akta kontroli str. 20]

Ponadto stwierdzono, że zapisy § 24 pkt 6 Statutu Stowarzyszenia wykazują rozbieżności z treścią art. 20 ust. 6 pkt a ustawy. Likwidatorzy Stowarzyszenia wyjaśnili: Zapis § 24 pkt 6 Statutu Stowarzyszenia nie jest zbieżny (...) w jednym punkcie dotyczącym pokrewieństwa z członkami organów zarządzających. Jednakże intencją zapisu §24 pkt 6 statutu nie było dokonanie rozbieżności zapisów ustawy, nie było też intencją ominięcie prawa w stosunku do członków organów zarządzających. Nie dostosowano zapisów w statucie do zmienionych zapisów w Ustawie.

[Dowód: akta kontroli str. 20]

Ustalono, że § 36 Statutu Stowarzyszenia zawiera stosowne zapisy zabraniające dysponowania majątkiem Stowarzyszenia w sytuacjach wymienionych w art. 20 ust.1 pkt 6 ustawy. Na podstawie przedłożonego oświadczenia ustalono, że w Stowarzyszeniu w badanym okresie nie miały miejsca czynności wskazane w ww. przepisie ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 50]

1.3. Władze Stowarzyszenia:

- Walne Zebranie Członków,
- Zarząd,
- Komisja Rewizyjna,

Zgodnie z § 19 ust. 2 Statutu kadencja Zarządu i Komisji Rewizyjnej trwały 2 lata, których członkowie wybierani byli na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo - Wyborczym.

1.3.1. Walne Zebranie Członków

Było ono najwyższą władzą Stowarzyszenia, które zbierało się raz na 2 lata w celu wybrania członków pozostałych organów (Walne Zebranie Sprawozdawczo - Wyborcze) oraz raz w roku w związku z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego (Walne Zebranie Sprawozdawcze). Do jego kompetencji należało m.in.:

- ocena działalności Klubu w mijającej kadencji,

- rozpatrywanie sprawozdań władz Stowarzyszenia,
- rozpatrywanie wniosków,
- rozwiązanie i likwidacja Stowarzyszenia.

1.3.2. Zarząd Stowarzyszenia (dalej: Zarząd)

Zarząd m.in. kierował całokształtem działalności Stowarzyszenia zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków, zatwierdzał regulaminy wewnętrzne i strukturę organizacyjno - administracyjną a także zarządzał majątkiem.

Ustalono w toku kontroli, że członkowie Zarządu nie pozostawali w stosunku pracy ze Stowarzyszeniem, swoją funkcję pełnili nieodpłatnie.

Kontrolującej zostały przedstawione oświadczenia członków Zarządu, że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

[Dowód: akta kontroli str. 51 - 52]

1.3.3. Komisja Rewizyjna

Na podstawie Statutu ustalono, że Stowarzyszenie posiadało wybrany przez Walne Zebranie Członków organ kontrolny, tj. Komisję Rewizyjną, która działała na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Kontrolującej zostały przedstawione oświadczenia byłych członków organu nadzoru, że nie byli jednocześnie członkami organu zarządzającego, ani nie pozostawali z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej z członkiem Zarządu oraz nie byli skazani za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe (co jest zgodne z art. 20 ust. 1 pkt 4 a i b ustawy).

Ponadto członkowie organu nadzoru oświadczyli, że nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organie kontroli wewnętrznej.

[Dowód: akta kontroli str. 53 - 54]

2. Gromadzenie i wydatkowanie przez Stowarzyszenie środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

2.1. Księgi rachunkowe

W okresie objętym kontrolą księgi rachunkowe Stowarzyszenia były prowadzone przez firmę XXXXXXXX na podstawie umowy z dnia 3 sierpnia 2017 roku.

Organizacja posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady „politykę rachunkowości” wprowadzone Uchwałą nr 2/2018 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia polityki rachunkowości.

Ustalono, że polityka rachunkowości nie zawiera wszystkich elementów wskazanych w art. 10 ust. 1, tj. w następującym zakresie:

- pkt 3 tiret a przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń gospodarczych,
- pkt 4 opisanie systemu służącego ochronie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Wyjaśnienie w tym zakresie złożyli Likwidatorzy, podając: Polityka rachunkowości (...) nie opisuje zasad klasyfikacji zdarzeń gospodarczych, gdyż zasady te opisane są w przyjętym przez Stowarzyszenie planie kont autorstwa J. Gierusza „Plan kont z komentarzem Handel Produkcja Usługi” Wyd. ODDK Gdańsk. W rozdziale IV polityki rachunkowości opisano zasady ochrony danych i zbiorów (...) Zbiory danych, zaewidencjonowanych w ramach połączonych systemów komputerowych podlegają szczególnej ochronie. Posługiwanie się przez operatorów programów, w momencie uruchamiania systemów ściśle określonymi hasłami eliminuje możliwość ingerencji w zbiory danych osób nieupoważnionych. Zabezpieczenie danych odbywa się w drodze archiwizacji dokonywanej przez firmę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Natomiast w § 2 pkt r umowy o prowadzenie ksiąg rachunkowych określono obowiązek firmy prowadzącej księgi tj. XXXXX do archiwizowania i przechowywania oryginałów dokumentów finansowych oraz dokumentów kadrowo-płacowych dostarczonych zleceniobiorcy przez Zleceniodawcę.

[Dowód: akta kontroli str. 55 - 72]

Analiza polityki rachunkowości, planu kont oraz ewidencji księgowej wykazała, że nie dokonano rachunkowego wyodrębnienia działalności nieodpłatnej,

odpłatnej i gospodarczej w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, co narusza zapisy art. 10 ust. 1 ustawy.

Likwidatorzy Stowarzyszenia wyjaśnili: Stowarzyszenie całość zysków przeznaczało na działalność statutową, w ramach której mieściła się działalność nieodpłatna, odpłatna i marginalna działalność gospodarcza. Dla wszystkich działalności zostały wyodrębnione konta przychodowe. W planie kont nie zostały wyraźnie wyodrębnione poszczególne rodzaje działalności tj. nieodpłatna, odpłatna i gospodarcza.

Wyodrębnienie tych działalności wymagałoby zmian w systemie FK, gdzie w chwili obecnej ewidencja prowadzona jest z zastosowaniem kont zespołu „5” na poszczególne drużyny odrębnie. Jednakże (...) biorąc pod uwagę zapisy na poszczególnych kontach była możliwość wyodrębnienia wyników dla poszczególnych działalności.

[Dowód: akta kontroli str. 73]

Ewidencję księgową Stowarzyszenia w badanym okresie prowadzono przy użyciu komputerowego programu finansowo-księgowego XXX, firmy XXXXX.

Ewidencję kosztów prowadzono w układzie rodzajowym na kontach zespołu 4 Koszty według rodzaju oraz 5 Koszty według typów działalności.

Stwierdzono, że organizacja nie posiadała opisanych zasad klasyfikacji zdarzeń dotyczących gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego. W wyjaśnieniu Likwidatorzy Stowarzyszenia podali: W związku z tym, że w KRS jest zapis, że nieodpłatna działalność pożytku publicznego dotyczy pozaszkolnych form edukacji sportowej oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych, Zarząd Stowarzyszenia nie widział potrzeby doprecyzowania zasad, ponieważ w całości przeznaczał środki z 1% podatku na finansowanie rozwoju sportowego dzieci w tym na zajęcia sportowe oraz organizację obozów i półkolonii dla dzieci.

[Dowód: akta kontroli str. 20]

Analiza dokumentacji źródłowej wykazała, że jednostka nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących obiegu i kontroli dokumentów. Sposób kontrolowania dowodów źródłowych przedstawili Likwidatorzy w wyjaśnieniu, podając: (...) w Stowarzyszeniu nie było oficjalnego dokumentu, który określałby obieg i kontrolę dokumentów w Stowarzyszeniu OKS ODRA OPOLE. Jednakże w Stowarzyszeniu

OKS ODRA OPOLE stosowano zasadę kontroli dokumentów księgowych. Każdy dokument księgowy opisywany był przez pracownika biura Stowarzyszenia oraz sprawdzany pod względem rachunkowym. Następnie każdy dokument akceptowany był pod względem merytorycznym i zasadności wydatkowania środków przez Członka Zarządu Stowarzyszenia.

[Dowód: akta kontroli str. 75]

2.2. Ewidencja otrzymanych środków z 1% podatku dochodowego

Na podstawie kontroli ewidencji księgowej ustalono, że w badanym okresie organizacja ewidencjonowała środki otrzymane z odpisu 1% podatku dochodowego na wyodrębnionym koncie przychodów. Ewidencję księgową dla środków finansowych pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2018 i 2019 (dalej: odpis 1% podatku dochodowego), prowadzono na koncie 762-02-04 Pozostałe przychody operacyjne OPP 1%, w korespondencji z kontem 249-02 Pozostałe rozrachunki z odbiorcami i dostawcami (analitycznie) wprowadzanych na podstawie dokumentu polecenie księgowania (PK) zamiast na koncie 131 rachunek bieżący ewidencjonowanych z wyciągu bankowego (WB). Wyjaśnienie w tym zakresie złożyli Likwidatorzy Stowarzyszenia, podając: (...) w Stowarzyszeniu nie prowadzono odrębnego konta bankowego dla środków przekazanych do Stowarzyszenia z tytułu 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych. Otrzymane środki z 1% podatku zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych -na konto przychodowe 762-02-04 na podstawie PK a nie wyciągu księgowego dlatego, że taki sposób księgowania został przyjęty w związku z wejściem w życie JPK_WB, w którym ustawodawca nakazuje wskazanie kontrahenta do każdej operacji.

Operacje bankowe początkowo księgowane są na konto rozrachunkowe (w tym przypadku 249-01) a następnie są przeksięgowywane na odpowiednie konto przychodowe lub kosztowe, jeżeli istnieje taka konieczność.

(...)Wpływy z 1 % podatku zostały każdorazowo wykorzystywane w roku kalendarzowym w którym wpłynęły. Jedynie za rok 2020 nie zostaną wykorzystane a w momencie otwarcia przez Sąd likwidacji stowarzyszenia zostaną przekazane na Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 76 - 77]

W związku z powyższym nie ma możliwości ustalenia na podstawie konta rachunek bieżący stanu początkowego i końcowego środków pochodzących z 1% podatku dochodowego.

Ustalono, że od 1 stycznia 2019 r. do 30 września 2020 r. na koncie 762-02-04 oraz 249-02 zaewidencjonowano środki w łącznej wysokości 43 891,70 zł, z tego:

- w roku 2019 kwotę 39 733,70 zł,
- w roku 2020 (stan na 30.09.2020 r.) kwotę 4 158,00 zł.

Sprawdzeniu poddano ewidencję księgową środków otrzymanych w 2019 i 2020 r. z odpisu 1% podatku dochodowego (konto 762-02-04) na ogólną kwotę 43 891,70 zł (100% otrzymanych środków).

2.3. Ewidencja wydatkowanych środków z 1% podatku dochodowego

Na podstawie planu kont oraz przedstawionej Informacji o sposobie księgowania poszczególnych operacji dot. środków otrzymanych i wydatkowanych z 1% w roku 2019 ustalono, że wszystkie wydatki księgowane były w układzie rodzajowym na kontach zespołu 4 Koszty według rodzaju i ich rozliczenie oraz zespołu 5 Koszty wg typów działalności bez podziału na działalność nieodpłatną, odpłatną i gospodarczą, co narusza postanowienia art. 27 ust. 2c ustawy. W związku z tym, że system finansowo-księgowy nie zawierał wyodrębnionych kont kosztów wg źródeł finansowania wydatków, dlatego też zapisy ewidencji księgowej uniemożliwiały ustalenie kwoty poniesionych wydatków sfinansowanych ze środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego.

Likwidatorzy Stowarzyszenia na potrzeby kontroli sporządzili Zestawienie wskazujące konta kosztowe oraz źródło finansowania w zakresie rozliczenia kwoty 39 733,70 zł.

Kontroli poddano 100% wydatków poniesionych z 1% podatku dochodowego i ustalono, że wszystkie środki przeznaczono na opłacenie obozu sportowego dla uczestników Akademii Odry Opole.

[Dowód: akta kontroli str. 74]

Objęte kontrolą dowody księgowe zawierały informacje odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez

wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Kontrola wykazała poprawność formalną i zgodność dowodów z zapisami.

3. Sprawozdanie merytoryczne organizacji.

Kontrola wykazała, że organizacja zamieściła sprawozdanie merytoryczne za 2019 r. w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności w terminie do 15 października roku następującego po roku, za który składane były sprawozdania, zgodnie z przepisem §2 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r.

Ustalono, że sprawozdanie merytoryczne za rok obrotowy 2019 nie zostało zamieszczone na stronie internetowej Stowarzyszenia, co jest niezgodne z wytycznymi art. 23 ust. 2a ustawy. Likwidatorzy w złożonym wyjaśnieniu podali: Nie udostępnienie sprawozdania finansowego oraz merytorycznego Stowarzyszenia na stronie internetowej za rok 2019 było niemożliwe ze względu na fakt, że Stowarzyszenie w roku 2020 nie posiadało własnej strony internetowej, gdyż Stowarzyszenie zaprzestało prowadzenia działalności związanej ze sportem i nie posiada własnej strony internetowej.

[Dowód: akta kontroli str. 20]

3.1. Nieprawidłowość w sprawozdaniu merytorycznym

Analiza rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za 2019 r. wykazała nieprawidłowość w pozycji dział III pkt 2 ppkt 2.3.g polegającą na wpisaniu przychodów z działalności gospodarczej w wysokości 51 038,14 zł, natomiast na koncie 731 Przychody ze sprzedaży towarów jest kwota 55 850,28 zł. Likwidatorzy Stowarzyszenia wyjaśnili, że omyłkowo wpisano w sprawozdaniu merytorycznym kwotę przychodów z działalności gospodarczej niższą o 4 812,14 zł.

Powyższy błąd miał wpływ na następujące pozycje w sprawozdaniu:

- dział III pkt 2 ppkt 2.3 Przychody ze źródeł prywatnych ogółem jest 61 618,14 zł winno być 66 430,28 zł,
- dział III pkt 5 ppkt 5.3. wynik działalności gospodarczej jest 6 800,60 zł winno być 11 612,74 zł.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieokreślenie w statucie lub innym akcie wewnętrznym zakresu prowadzonej działalności gospodarczej oraz nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego. Przyczyną tej nieprawidłowości była niepełna wiedza o obowiązujących przepisach prawnych przez Zarząd Stowarzyszenia. Skutkiem było naruszenie przepisów ustawy.
2. Brak w polityce rachunkowości zapisów wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości. Przyczyną nieprawidłowości był brak aktualizacji ww. dokumentacji przez Zarząd Stowarzyszenia. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
3. Niewyodrębnienie pod względem rachunkowym działalności nieodpłatnej, odpłatnej i gospodarczej. Przyczyną nieprawidłowości była niewiedza pracownika prowadzącego księgi rachunkowe oraz brak nadzoru Zarządu Stowarzyszenia. Skutkiem było naruszenie ustawy.
4. Brak w systemie finansowo-księgowym wyodrębnionych kont kosztów zespołu 5 dotyczących 1 % podatku dochodowego. Przyczyną nieprawidłowości była niewiedza pracownika prowadzącego księgi rachunkowe oraz brak nadzoru Zarządu Stowarzyszenia. Skutkiem było naruszenie ustawy.
5. Wykazanie w sprawozdaniu merytorycznym danych niewynikających z ewidencji księgowej. Przyczyną nieprawidłowości był błąd osoby sporządzającej sprawozdanie. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości oraz wykazanie nieprawdziwej sytuacji finansowej Stowarzyszenia.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do protokołu z kontroli i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie dotyczy.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

1. Dostosować zapisy Statutu do wytycznych zawartych w ustawie.
2. Zaktualizować uregulowania wewnętrzne dot. polityki rachunkowości.
3. Prowadzić ewidencję działalności nieodpłatnej, odpłatnej i gospodarczej zgodnie z wymogami ustawy.

4. Prowadzić ewidencję księgową kosztów wg źródeł finansowania wydatków.
5. Wykazywać w rocznym sprawozdaniu merytorycznym dane zgodne ze stanem faktycznym i wynikające z dowodów źródłowych oraz ewidencji księgowej.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi uchybieniami zaleca się:

1. Opisać zasady klasyfikacji zdarzeń dotyczących gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie § 20 ust. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego, w związku z art. 32 ustawy, członek organu zarządzającego lub osoba przez niego upoważniona, której przekazano wystąpienie pokontrolne, w terminie określonym w wystąpieniu jest zobowiązany poinformować wojewodę o sposobie usunięcia uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. W związku z powyższym oczekuję, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wojewoda Opolski

Adrian Czubak